

8.1.2018

Maa- ja metsätalousministeriö

Asia: Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan eräiden henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten muuttamisesta ja eräiden maa- ja puutarhatalouteen liittyvien lakien kumoamisesta

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa hallituksen esityksen luonnoksesta, joka koskee pääosin eräitä maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten muuttamista.

Hallituksen esityksen luonnos sisältää kattavan nykytilan analyysin suhteesta Euroopan unionin yleiseen tietosuoja-asetukseen (EU) 2016/679, jota aletaan soveltaa EU:n jäsenvaltioissa 25.5.2018.

Hallituksen esityksen luonnos pitää sisällään runsaasti viittauksia yleiseen tietosuoja-asetukseen. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan PeVL 49/2017 vp todennut, että tietosuoja-asetukseen liittyviä informatiivisia viittauksia on tarkkaan arvioitava. Nyt lausuttavana olevasta hallituksen esityksen luonnoksesta ei käy ilmi, miksi eri säännöksiin on lisätty viittauksia tietosuoja-asetukseen tai miksi viittauksia ei poisteta, kun henkilötietolakiin liittyvät informatiiviset säännökset muutetaan. Valtiovarainministeriö kiinnittää muutenkin huomiota perustuslakivaliokunnan linjauksiin tietosuoja-asetukseen liittyvän muutosvaiheen arvioinnista. Näitä on esitetty tulotietojärjestelmää koskevassa perustuslakivaliokunnan edellä mainitussa lausunnossa. Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan eri toimialojen sääntelyä ja sen muutostarpeita voidaan tarkastella kokonaisuudessaan vasta sen jälkeen, kun perustuslakivaliokunta on käsitellyt oikeusministeriössä valmisteilla olevan tietosuojalain. Perustuslakivaliokunnan viimeaikaisten lausuntojen perusteella vasta tässä vaiheessa valiokunta tekee kokonaisarvion tietosuoja-asetuksen ja kansallisen lainsäädännön suhteesta. Näillä linjauksilla voi olla myös vaikutuksia julkisen hallinnon kokonaisarkkitehtuuriin.

Hallituksen esityksen luonnos sisältää myös ehdotuksia säännösten tarkentamiseksi rekisterinpitäjien osalta. Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan laissa ei tarvita erillisiä viittauksia rekisterinpitäjään, ellei rekisterinpitäjä määräydy toisin kuin tietosuoja-asetuksessa rekisterinpitäjä on määritetty. Valtiovarainministeriö korostaa, että maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla kokonaisarkkitehtuurikuvaukset ja niihin liittyvät vastuut tulisi olla niin selkeitä, ettei lainsäädännössä ole tarvetta lähteä tarkentamaan vastuita, ellei tällä ole tarkoitus poiketa siitä, miten vastuut määräytyvät yleislainsäädännön perusteella.

Hallituksen esityksen luonnoksessa esitetään uusia tarkentavia säilytysaikoja koskevia säännöksiä. Tietosuoja-asetuksen johdanto-osan 39 kohdan mukaan ”rekisterinpitäjän olisi asetettava määräajat henkilötietojen poistoa tai niiden säilyttämisen tarpeellisuuden määräaikaistarkastelua varten, jotta voidaan varmistaa, ettei henkilötietoja säilytetä pidempään kuin on tarpeen”. Tietosuoja-asetuksen perusteella säilytysaikojen määrittely kuuluisi rekisterinpitäjän vastuulle. Toisaalta perustuslakivaliokunta on toistuvasti ennen tietosuoja-asetusta edellyttänyt sääntelyä henkilötietojen säilytysajoista henkilörekisterissä. Tietosuoja-asetuksen 6 (3) artiklassa viitataan mahdollisuuteen säätää säilytysajoista laissa. Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan tulisi tarkoin harkita, missä tilanteissa on tarvetta säätää säilytysajoista laissa. Tällainen tarveharkinta edellyttää kuitenkin sitä, että perustuslakivaliokunta arvioi ensin, missä määrin yleislainsäädännön lisäksi säilytysaikoja koskevia säännöksiä tarvitaan erityislainsäädännössä. Tältä osin valtiovarainministeriö viittaa käynnissä olevaan julkisen hallinnon tiedonhallintaa koskevan lain valmisteluun.

Hallituksen esityksen luonnoksen mukaan se pitää sisällään lainsäädännön teknisluonteisia muutoksia ja että hallituksen esityksellä ei olisi kustannusvaikutuksia toisin kuin tietosuoja-asetuksesta ja muista yleislainsäädännön tasolta johtuvista muutoksista. Valtiovarainministeriö toteaa kuitenkin, että esityksen mukaisista muutoksista mahdollisesti aiheutuvat kustannukset on katettava valtiontalouden kehyspäättösten ja valtion talousarvioiden mukaisen määrärahojen ja henkilötyövuosimäärien puitteissa, mikä on myös todettava esityksessä.

valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Martti Hetemäki

ICT-johtajan sijaisena,

yksikön päällikkö, lainsäädäntöneuvos Sami Kivivasara